

le güçlü bir direnişle en çetin koşullar içinde bile başarıya ulaşılacağı... Toplum içinde bulunmanın yaşamımızda büyük kolaylıklar sağladığı... Toplum düzeni içinde her gün yararlandığımız küçük şeylerin farkında olmadan yaşamımıza nasıl etkide buldukları... Bütün bunlar ve daha bunlara benzer niceleri *Robinson Crusoe*'de birbirini izleyen olaylardan zihnime yansıyan düşünceler...

Çocuk yazınının ölçütlerine doğru

Gerçekte büyükler için yazılmış *Robinson Crusoe* romanının ayrıntılardan temizlenerek yayımlanmış olan baskısında bulduğumuz bu özellikler bize çocuk yazını ile ilgili kimi ölçütleri vermektedir.

En başta üzerinde durulacak nokta, çocuk yayınları büyükler için hazırlanmış yayınlar gibi bir sanat değeri taşımamalıdır. İşte iki yazın arasında görülen bu benzerlik kimi kişileri yanıltmakta ve bu gibiler çocuklar için ayrı bir yazın olamayacağı düşüncesini savunmaktadırlar. Oysa *Robinson Crusoe* örneğinde görüldüğü gibi, küçük okur, büyüklerden farklı olarak aynı yapıtın ayrıntılardan arıtılmış baskısından zevk almaktadır. Demek ki çocuk, okuyacağı yapıtın bir olayı, bir konuyu yalın ve ana çizgileriyle anlatmasını istemektedir. Ayrıca çocuk, kendisini de olayların içine karışmış duruma getirmesini, yapıttan beklemektedir. Gerçekte, çocuğun beklediği bu yalınlığı ve çekip sürüklenme gücünü sanatçının sağlaması, çocuk ruhunun özelliklerini iyi bilmesine bağlıdır.

Çocuk, kendisi için yazılmış bir yapıtta daha başka şeyler de arar. Bunlardan biri olayların ilginç bir çevrede geçmesidir. Kimileri, çocuğun yakın çevresinde, bildiği, yaşadığı çevrede geçen olaylara ilgi duyduğunu ileri sürerler. Kimileri de çocuk için değişik bir çevrenin, değişik bir evrenin ilginç olduğunu savunurlar. Her iki savın da haklı olduğu yön vardır, ama asıl önemli olan çocuğa bildiği ya da bilmediği çevrelerin ilginç yönlerini bulup göstermektir. İsviçreli bir çocuk için Alp Dağlarının özellikleri bilinen bir şeydir ama, İsviçreli küçükler de *Heidi*'yi severek okurlar. *Robinson Crusoe*'deki çevre tüm çocuklarca görülmemiş bir yer olmasına karşın onların hepsi bu yapıtı severek okumaktadırlar. Bu iki yapıttaki çevreye karşı çocuklarca gösterilen ilgi de yazarlarının bu çevrelere özgü ayrıntıları gereği gibi vermelerinden ileri gelmektedir. Demek ki, önemli olan çevrenin yakınlığı, uzaklığı değil, ilgi çekici ayrıntıları, başka bir deyişle herkesin çevresinde bulunup da farkında olmadığı şeyleri bulup anlatmaktır. Yalnız çocukların değil, büyüklerin bile her gün karşılaştıkları, bütün bir yaşamlarını sürdürdükleri çevrelerinde farkına varmadıkları ne denli çok şey vardır! Sanatçının görevi, ister küçükler, ister büyükler için yazsın, kimsenin göremediği, farkında olmadığı bu şeyleri ustaca bulup anlatmak değil midir?